

مرکز آموزش برای کودکان و نوجوانان افغان

دری - ۶

WWW.KODAKAN.SE
info@kodakan.se

شعر

صفت

فعل

اسم

مقدمه

اسلام عليكم و رحمت الله و بركاته!
کودکان و نوجوانان عزیز، استادان محترم، والدین گرامی، هموطنان و علاقمندان محترم هدف ما از نوشتن کتابها ی آموزشی برای فراگیری زبان دری و پشتو و توسعه دهی برنامه های آموزشی کامپیوتری ارائه روش های جدید در آموزش و پرورش فکری کودکان و نوجوانان دری و پشتو زبان افغانستان است. امکانات نوین کامپیوتری گشاینده درها در راه رسیدن به این هدف میباشد.
برای رسیدن به این هدف با امکانات پیشرفته گرافیک، نقاشی متحرک، صدا و محیطی لذتبخش برای فراگیری زبان مادری و همچنان آشنایی با فرهنگ و کلتور اصیل افغانی در سطوح مختلف استفاده گردیده است. کتب با دروس آموزنده و تمرینات فراوان بشکل متن در کتاب و همچنان بشکل پروگرام کامپیوتری برای هر کتاب تهیه شده است که شاگردان میتوانند به ساده گی دروس خویش را در کامپیوتر خود مشق و تمرین نمایند. پروگرام های آموزشی کامپیوتری علاوه بر تمرینات، شامل بازی های آموزنده هم میباشد. کتب و پروگرامهای کامپیوتری در سطوح مختلف برای دوره ابتدایی، متوسطه و لیسه برای علاقه مندان زبان دری و پشتو بویژه هموطنان خارج از کشور تهیه و ترتیب گردیده است.
امید وارم شما عزیزان همیشه ما را با انتقادات و پیشنهادات سالم تان جهت بهبود بخشیدن کتب و پروگرامها همکاری نمایید.

با احترام
انجنیر وحید دریاب

درس	آرپی	کاردستی
تمرین	پازل	دستور زبان یا گرامر
تمرینات کامپیوتری	لپتاپ	راهنمایی برای آموزگار یا معلم
تمرین گروهی	گروه	استفاده از اینترنت
تمرین رسامی و نقاشی	رنگ و قلم	وظیفه خانگی
		راهنمایی برای امتحان تحریری یا تقریری

نام کتاب: **دری - ۶ ب**
نویسنده: **انجنیر وحید دریاب**
چاپ دوم، سال ۱۳۹۱ ه.ش
استکهلم - سویدن

مرکز آموزش برای کودکان و نوجوانان افغان

www.kodakan.se

info@kodakan.se

دری - ۶

(ب)

آموزش خواندن و تحلیل نمونه متن دری
برای سطح متوسطه و لیسه شامل خلاصه تاریخ افغانستان،
معرفی افغانستان در دوره های مختلف، جغرافیای افغانستان،
معرفی طبیعت و معادن کشور، معرفی روزها و شخصیت های
فرهنگی و ملی، غذاها و ورزش های ملی و غیره...

اسم:

صنف:

مکتب:

درس - ۱: مشخصات مهم کشور عزیز ما را که در ذیل ذکر شده است به دقت خوانده و در صورت توان حفظ نمایید.

تاریخ افغانستان (قسمت اول)

تاریخ افغانستان را بشکل خلاصه میتوان به چهار دوره تقسیم کرد.

1. دوره قبل از اسلام
2. دوره بعد از اسلام تا زمان احمدشاه
3. از دوره احمدشاه تا پایان دوره محمد داود
4. دوره ریژیم کومنستی تا دوره مقاومت و پیروزی مجاهدین افغانستان

1. دوره قبل از اسلام

سرزمین افغانستان دو ، سه هزار سال قبل از میلاد در سرزمین آباد و دارای شهر های پر نفوس بوده است. و در یک هزار سال قبل از میلاد صنایع دستی، طب، نجوم، بنایی و فلزکاری در افغانستان رایج بوده است.

2. دوره بعد از اسلام تا زمان احمدشاه

در سال ۲۲ هجری قمری و هندی لشکر همیشه پیروز اسلام به طرف ایران مارش نمود یزد گرد پادشاه ساسانی، تار نیارود در طرف افغانستان فرار کرد و در نواحی بلخ و تخار به جمع آوری کمک مشغول بود که امیر هرات با لشکریان اسلام در بدل تادیه یک میلیون درهم و خراج سالانه سیصد هزار درهم مصالحه کردند و حکمدار محلی همچنان با لشکر اسلام معاهده دوستانه بست و به لشکریان اسلام پیوستند. لشکر یان اسلام بدون مقاومت چندانی افغانستان را فتح نمودند.

بعد از لشکر کشی قارون هراتی بالای لشکریان اسلام در سال ۳۲ ه ق جنگ بین مسلمانان و مردم افغانستان به روایتی های مختلف از نود تا دوصد سال طول کشید که در نتیجه مردم افغانستان به اسلام آشنا شده و مسلمان شدند.

قیام دلیرانه /بومسلم عبد الرحمن خراسانی در سال ۷۳۰ هجری قمری با عث سقوط خلفای اموی از سلطنت شد. در سال ۱۲۷ ه ق /بومسلم دلیر توسط منصور پادشاهان عباسی قطعه قطعه گردیده و به شهادت رسید.

ما در اینجا حکمرانانیکه در سرزمین افغانستان حکومت کردند مختصراً معرفی میکنیم.

عباسیان: بعد از کشته شدن ابو مسلم افغانستان به دست عباسی ها افتاد که بعداً به مقاوت ها و قیام های سرسختی مانند قیام دلیرانه مردم هرات به سرکردگی استاد سیس بادغیسی و حریش سیستانی ، قیام محمد بن شداد علیه عباسی ها، قیام حکیم بن عطای بادغیسی و غیره روبرو میگردد.

طاهریان افغانستان (205 تا 259 ه ق): طاهر بن حسن بن فرخ از هرات اساس حکومت طاهریان را در افغانستان بنا نهاد. بعداً فوت طاهر بن حسن پسر او طلبحه و به همین ترتیب حکومت خاندانی یکی پی دیگر حکومت میکردند.

شاهان صفاری (279 تا 389 ه ق): امیر اسماعیل سامانی شروع به حکومت کرد و بعد امیر احمد سامانی، امیر نصر سامانی، امیر نوح سامانی و... حکومت کردند.

شاهان غزنوی (356 تا 598 ه ق): حکمروایان غزنوی از امیر الپتگین شروع بعد امیر سبکتگین ، سلطان محمود، سلطان مسعود و... خسرو ملک آخری شاه غزنوی می باشد.

سلاطین غور افغانستان (543 تا 611 ه ق): سلاطین ها از سلطان علاء الدین حسین جهانسوز شروع و به آتسزین علاء الدین خیم میگردد.

شاهان خوارمشاهان افغانستان (461 تا 620 ه ق)

حکمرانان چغتایه در افغانستان (624 تا 760 ه ق)

پادشاهان تیموریه افغانستان (807 تا 920 ه ق)

پادشاهان هوتکی افغانستان (1121 تا 1151 ه ق)

درس - ۲: مشخصات مهم کشور عزیز ما را که در ذیل ذکر شده است به دقت خوانده و در صورت توان حفظ نمایید.

تاریخ افغانستان (قسمت دوم)

3. از دوره احمدشاه تا پایان دوره محمد داود

پادشاهان ابدالی افغانستان (1160 تا 1255 ه ق): از احمد شاه ابدالی شروع و به شاه شجاع تمام میشود.

پادشاهان محمد زائی افغانستان (1259 ه ق تا 1978 م): از امیر دوست محمد خان شروع و به محمد داود خان تمام میشود. قرارداد قایکه خاندان محمد زائی با روسها و انگلیسها بسته است عبارت اند از:
معاهده پشاور، معاهده لاهور، معاهده قندهار، معاهده دیراند، قرارداد دوستی با روسها و غیره.

استقلال افغانستان: از سال ۱۲۴۷ میلادی تا زمان استقلال افغانستان سال ۱۹۱۹ میلادی، این کشور زیر سلطه دو امپراطوری آن دوران بریتانیا و روسیه در آمده بود. یک دوره کوتاه مدت دموکراسی و آزادی خواهی محدود در این کشور که از سال ۱۹۷۳ م آغاز شده بود که با کودتای کمونیستی ۱۹۷۸ م به پایان رسید.
در سال ۱۹۹۲ م یک نیروی خودجوش و چریکی به نام مجاهدین در این کشور شکل گرفت که رژیم کمونیستی را با مقاومت دلیرانه شان بعد از ۱۵ سال شکست داد.

پایتخت‌های افغانستان:

- از سال ۱۷۴۷ م تا ۱۷۷۵ م قندهار
- از سال ۱۷۷۵ م تا اکنون کابل

قندهار

کابل

تمرین اول : برای سوالات ذیل جوابهای صحیح و مناسب را انتخاب نمایید.

۱. یکی از معاهده معروف دوره پادشاهان محمد زائی کدام است؟

- معاهده کشمیر   معاهده جلال آباد   معاهده دیورند

۲. در کدام سال افغان ها استقلال خود را از انگلیس ها حاصل نمود؟

- 1880 م   1919 م   1220 م

۳. از سال ۱۷۴۷ تا ۱۷۷۵ پاتخت افغانستان چه نام داشت؟

- خراسان   آریانا   قندهار

۴. حکمران معروف بنام سلطان محمود مربوط کدام خاندان شاهی میباشد؟

- شاهان غزنوی   شاهان طاهریان   شاهان هوتکی

۵. در دوران کدام حکومت بیشتر از سه ملیون افغان ما جانهای خود را برای دفاع از وطن از دست داده است؟

- خلق و پرچم   طالبان   طاهریان

تمرین دوم : برای سوالات ذیل جوابهای صحیح و مناسب را انتخاب نمایید.

۱. کدام سیستم های دولتی در افغانستان در دوران حکومت کومنستی از بین رفته است؟

- اقتصادی   نظامی   فرهنگی

۲. پیروزی کامل مجاهدین بر روسیه و حکومت دست نشانده اش در کدام سال انجام گرفت؟

- 1371 ه ق   1919 م   1220 ه ق

۳. مبارزه مجاهدین علیه روسیه و حکومت دست نشانده اش چند سال طول کشید؟

- 15 سال   200 سال   4 سال

آگاهی گروهی: به سوالات ذیل مطابق درس دوم (و با استفاده از آگاهی خودتان و آگاهی گروهتان) جوابهای صحیح ارایه نمایید.

سوال اول: در دوران حکومت کومنستوی قتل عام که از طرف حزب خلق و پرچم در افغانستان انجام گرفته است. قتل عام که در هرات انجام داده بوده اند به چه تعداد از هموطنان ما را به شهادت رسانیده بودند؟ علت انجام دادن اینطور اعمال چه میتواند باشد؟ با اعضای گروهتان درین مورد تبادل نظر کنید.

.....

.....

.....

.....

سوال دوم: تجاوز روسها در افغانستان در کدام سال صورت گرفت و هدف اصلی آنها از اشغال کشور ما چه بود؟ با اعضای گروهتان درین مورد تبادل نظر کنید.

.....

.....

.....

.....

وظیفه خانگی : با استفاده از منابع مختلف مانند اینترنت یا کتابخانه به سوال های ذیل جوابهای صحیح و مناسب ارایه نمایید.

سوال اول: در دوران حکومت محمد داود چه کارها یا پروژه های خوب پلان گزاری شده بود؟

.....

.....

.....

.....

WWW.KODAKAN.SE
info@kodakan.se

سوال دوم: حکومت کومنستی خلق و پرچم به کدام سیستم های کشور ما آسیب رسانید و یا کلاً از بین برده است؟ برای ایجاد یک حکومت مستقل در افغانستان بعد از سرنگونی حکومت کومنستی کدام سیستم های فعال لازم بود؟

.....

.....

.....

.....

درس - ۲: مشخصات مهم کشور عزیز ما را که در ذیل ذکر شده است به دقت خوانده و در صورت توان حفظ نمایید.

جغرافیای افغانستان (قسمت اول)

موقعیت افغانستان در آسیا میانه میباشد و مختصات جغرافیایی آن بین ۶۰ تا ۷۵ درجه شرقی و بین ۲۹ تا ۳۸ درجه شمالی میباشد. مساحت افغانستان ۶۴۷۵۰۰ کیلومتر مربع بوده و مرزهای مشترک کشور ما با کشورهای همسایه عبارتند از:

1. ایران (غرب): ۹۳۶ کیلومتر
2. ترکمنستان (شمال): ۷۴۴ کیلومتر
3. ازبکستان (شمال): ۱۳۷ کیلومتر
4. تاجیکستان (شمال): ۱۲۰۶ کیلومتر
5. چین (شرق): ۷۶ کیلومتر
6. پاکستان (جنوب): ۲۴۳۰ کیلومتر

ارتفاع: کشور عزیز ما افغانستان از بعدود کشورهای است که محصور در کوهستانها و خشکیها است. مناطق مختلف این کشور اغلب پوشیده از کوه است اما در جنوب و جنوب شرقی مناطق پستی نیز وجود دارد.

- **بلندترین نقطه:** قله نوشاک به ارتفاع ۷،۴۸۵ متر از سطح دریا.
- **پایین ترین نقطه:** رود آمودریا به ارتفاع ۲۵۸ متر از سطح دریا.

تمرین اول: برای سوالات ذیل جوابهای صحیح و مناسب را انتخاب نمایید.

۱. کدام کشور ها مرز های مشترک با کشور ما دارند؟

- هندستان   تاجیکستان   چین
- پاکستان   مصر   بلغاریا
- ترکمنستان   ازبکستان   ایران

۲. کدام یک از کشور های همسایه کوتاه ترین مرز مشترک با کشور ما دارند؟

- ایران   پاکستان   چین

۳. بلند ترین نقطه افغانستان کدام قله میباشد؟

- شاه فولادی   علی ملنگ   نوشاک

۴. پایینترین نقطه افغانستان چه نام دارد؟

- شاه فولادی   رود آمو دریا   نوشاک

۵. مساحت افغانستان چند کیلومتر مربع است؟

- ۶۴۷۵۰۰   ۶۴۶۶۶۶   ۵۵۷۵۰

آگاهی گروه تان) جواب های صحیح ارایه نمایید. **کار گروهی:** به سوالات ذیل مطابق درس سوم (و با استفاده از آگاهی خود تان و

سوال اول: در مورد مرز مشترک پاکستان و افغانستان و معاهده خط دیوردند بحث و تبادل نظر نمایید، معاهده خط دیوردند در کدام سال و توسط کدام حکمران به امضا رسیده است؟ مواد و محتوای این معاهده چه بود؟ واپس گرفتن این ساحات از پاکستان چه سودی برای ملت ما خواهد داشت؟

WWW.KODAKAN.SE
info@kodakan.se

درس - ۴: مشخصات مهم کشور عزیز ما را که در ذیل ذکر شده است به دقت خوانده و در صورت توان حفظ نمایید.

جغرافیای افغانستان (قسمت چهارم)

ولایات افغانستان

افغانستان دارای ۳۴ ولایت است.

ولایت ارزگان	ولایت زابل
ولایت بادغیس	ولایت سرپل
ولایت بامیان	ولایت سمنگان
ولایت بدخشان	ولایت فخری
ولایت بغلان	ولایت غور
ولایت بلخ	ولایت فاریاب
ولایت پروان	ولایت فراه
ولایت پکتیا	ولایت قندهار
ولایت پکتیکا	ولایت لوگر
ولایت پنجشیر	ولایت ننگرهار
ولایت تخار	ولایت نورستان
ولایت جوزجان	ولایت نیمروز
ولایت خوست	ولایت وردک
ولایت دایکندی	ولایت هرات
	ولایت هلمند
	ولایت لغمان

تمرین اول: برای سوالات ذیل جوابهای صحیح و مناسب را انتخاب نمایید.

۱. پایتخت کنونی افغانستان چه نام دارد؟

- پکتیا   قندهار   هرات
 کابل   نورستان   فراه

۲. پایتخت قبلی افغانستان چه نام دارد؟

- غزنی   قندهار   مزارشریف
 کابل   لوگر   فراه

۳. افغانستان دارای چند ولایت میباشد؟

- 10   24   43
 29   24   34

۴. کدام یکی از ولایات افغانستان با چین مرز مشترک دارد؟

- ولایت کابل   ولایت بدخشان   ولایت لوگر
 ولایت نیمروز   ولایت هرات   ولایت ننگرهار

کار گروهی: با توجه به درس ششم و با استفاده از آگاهی خودتان و آگاهی گروهتان و یا کدام منابع دیگر مراکز ولایت ذیل را جستجو نموده و بعداً آنها را در خانه های مربوطه آن بنویسید.

ولایت	مرکز	ولایت	مرکز
ولایت ارزگان	.....	ولایت پنجشیر	.....
ولایت بادغیس	.....	ولایت تخار	.....
ولایت بامیان	.....	ولایت جوزجان	.....
ولایت بدخشان	.....	ولایت خوست	.....
ولایت بغلان	.....	ولایت دایکندی	.....
ولایت بلخ	.....	ولایت زابل	.....
ولایت پروان	.....	ولایت سرپل	.....
ولایت پکتیا	.....	ولایت سمنگان	.....
ولایت پکتیکا	.....	ولایت غزنی	.....

كتابها و پروگرامهاى آموزشى Language learning books and Educational software		
 Dari 1A ISBN: 978-91-979212-0-6	 Dari 1B ISBN: 978-91-979212-1-3	 Dari 1C ISBN: 978-91-979212-2-0
 Dari 1D ISBN: 978-91-979212-3-7	 Dari 1E ISBN: 978-91-979212-4-4	 Dari 1F ISBN: 978-91-979212-5-1
 Dari 1 Exercises ISBN: 978-91-979213-6-7		
 Dari 2A ISBN: 978-91-979212-6-8	 Dari 2B ISBN: 978-91-979212-7-5	 Dari 2C ISBN: 978-91-979212-8-2
 Dari 2 Exercises ISBN: 978-91-979213-9-8		
 Dari 3A ISBN: 978-91-979213-9-9	 Dari 3B ISBN: 978-91-979213-0-5	 Dari 3 Exercises ISBN: 978-91-979525-0-7
 Dari 4A ISBN: 978-91-979213-1-2	 Dari 4B ISBN: 978-91-979213-2-9	 Dari 4 Exercises ISBN: 978-91-979525-1-4
 Dari 5A ISBN: 978-91-979213-3-7	 Dari 5B ISBN: 978-91-979213-4-3	 Dari 5 Exercises ISBN: 978-91-979525-2-1
 Dari 6A ISBN: 978-91-979213-7-4	 Dari 6B ISBN: 978-91-979213-8-1	 Dari Grammar ISBN: 978-91-979213-5-0

Name: **Dari 6B**
 Author: **Wahed Dariab**
 Second Edition
 2012 Stockholm - Sweden

ISBN 978-91-979213-8-1

Education Center for Afghan children
www.kodakan.se
info@kodakan.se

Copyright © 2010 by KODAKAN (Education Center for Afghan children) and Wahed Dariab.
 All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in retrieval system or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without the prior written permission of the publisher.

Dari-6

B

WWW.KODAKAN.SE
info@kodakan.se